

CERINȚE PRIVIND FORMAREA INIȚIALĂ A MEDIATORILOR. ASPECTE DE DREPT COMPARAT

Lilia GRIBINCEA

Potrivit Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, art.3, *mediatorul* înseamnă orice terț chemat să conducă procesul de mediere într-o manieră eficace, imparțială și competentă, indiferent de denumirea sau de profesia terțului în statul-membru respectiv și de modul în care terțul a fost numit sau i s-a solicitat să efectueze medierea.

De regulă, instituțiile care organizează pregătirea inițială a mediatorilor sunt înregistrate la instituțiile abilitate cu dreptul de a autoriza activitatea de mediator, și anume: Ministerul Justiției, Curțile de justiție sau Consiliul de mediere. De exemplu, în accepțiunea Actului de mediere din Austria (Legea cu privire la mediere în materie civilă) din 6 iunie 2003, formarea trebuie să fie finalizată la cursuri de formare și ateliere de lucru, organizate de acele instituții, inclusiv universități, înregistrate de Ministerul Federal de Justiție în lista instituțiilor de formare profesională pentru mediere în materie civilă.

În Republica Moldova, furnizorii serviciilor de formare a mediatorilor sunt acreditați de către Consiliul de Mediere în conformitate cu prevederile Legii Republicii Moldova nr.137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere și a Regulamentului privind acreditarea furnizorilor serviciilor de formare a mediatorilor, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr.647 din 07.12.2015. Regulamentul nr.647 stabilește următoarele cerințe cumulative pentru persoanele juridice care solicită să fie acreditate în calitate de furnizor:

➤ să fie înregistrată conform legislației și să prevadă în actul de constituire scopul de a organiza și desfășura activități de instruire a mediatorilor;

➤ să fie asigurată cu spațiu suficient, utilajul necesar, precum și posibilități financiare pentru desfășurarea activității de instruire a mediatorilor;

➤ să dispună de cel puțin doi formatori în domeniul medierii, cu studii superioare și experiență profesională în domeniul instruirii de cel puțin cinci ani și să dețină calitatea de mediator sau să aibă experiență profesională în domeniul medierii de cel puțin doi ani;

➤ să accepte standardele de formare inițială și continuă a mediatorilor, aprobate de către Consiliul de mediere.

Standardele de formare a mediatorilor aprobate de Ministerul Justiției al Poloniei – *Standards for Mediator's Training*, în standardul V se stabilesc următoarele cerințe pentru formatori:

➤ să dețină o diplomă de master sau o diplomă echivalentă și o experiență de doi ani în domeniul medierii;

➤ să posede cunoștințe despre profesia de mediator și să respecte standardele etice stabilite pentru mediatorii;

➤ să cunoască prevederile legislației în domeniul medierii, standardele de mediere și să respecte aceste standarde.

Pentru instituțiile care organizează formarea mediatorilor sunt înaintate următoarele cerințe:

➤ pregătirea programului de formare detaliat (minimum 40 de ore) împreună cu costurile de formare și taxa de participare;

➤ furnizarea testelor, care cuprind subiectele discutate în timpul programului de formare;

➤ eliberarea certificatelor, care confirmă subiectele studiate în cadrul programului de formare, numărul orelor de clasă, denumirea instituției care organizează cursul de formare și numele formatorilor.

În accepțiunea Standardului de formare a mediatorului, aprobat de Consiliul de mediere din România prin Hotărârea nr.12 din 7 septembrie 2007, art.43 și 44, formatorii în domeniul medierii pot fi acreditați ca *formator debutant* și *formator principal*. Astfel, poate fi acreditată ca formator în domeniul medierii cu mențiunea *formator debutant* persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

➤ este mediator autorizat în condițiile Legii, își exercită profesia în una dintre formele prevăzute de Lege, este înscrisă în Tabloul mediatorilor și nu este înregistrată cu nicio cauză de suspendare;

➤ are experiență în domeniul medierii de minimum 3 ani de la data începerii activității practice, conform datelor înscrise în Tabloul mediatorilor;

➤ a acționat ca mediator în minimum 25 de cazuri, dovedite prin depunerea copieii registrului propriu în care ține evidența contractelor de mediere când a acționat ca mediator, certificată de mediator prin semnătură pentru conformitate cu originalul;

➤ are pregătire în domeniul formării adulților, conform legislației în vigoare.

Pentru a fi înregistrată ca formator principal, persoana care solicită înregistrarea trebuie să facă dovada îndeplinirii cumulative a următoarelor cerințe suplimentare față de cele menționate pentru formatorul debutant:

➤ a avut atribuții de elaborare pentru cel puțin un program de formare de mediatori, autorizat de Consiliul de mediere;

➤ a participat la elaborarea a cel puțin unui manual/suport de curs pentru formarea mediatorilor al unui furnizor de formare autorizat de Consiliul de mediere;

➤ a participat ca formator în cel puțin trei cursuri complete de formare a mediatorilor;

➤ are minimum 240 de ore de activitate ca formator în cursuri de formare a mediatorilor;

➤ are minimum 40 de ore de pregătire în domeniul conflictelor, suplimentar față de pregătirea ca formator debutant;

➤ a format în cadrul cursurilor de formare a mediatorilor minimum 60 de persoane.

Dacă ne referim la formarea inițială a mediatorilor, atunci potrivit Legii germane privind medierea din 21.07.2012, formarea inițială trebuie să cuprindă:

➤ cunoștințe despre principiile fundamentale ale medierii și procesul de mediere;

➤ tehnici de negociere și comunicare;

➤ cunoștințe despre legislația care reglementează medierea și rolul acesteia în mediere;

➤ exerciții practice, jocuri de rol și supravegherea.

Potrivit Codului judiciar belgian, programul de formare inițială cuprinde un trunchi comun de 60 de ore, alcătuit din cel puțin 25 de ore de formare teoretică și cel puțin 25 de ore de formare practică. Trunchiul comun cuprinde:

- principiile generale ale medierii (etică/filozofie);
- studiul diferitelor mijloace alternative de soluționare a litigiilor;
- legea aplicabilă;
- aspecte de sociologie, psihologie și procesul de mediere.

Exercițiile practice vizează materia din programă și dezvoltă, prin jocuri de rol, aptitudinea de a negocia și de a comunica. Suplimentar, există programe specifice pentru fiecare tip de mediere (cel puțin 30 de ore, împărțite liber în ore de formare teoretică și practică). Există programe specifice pentru medierea în materie de dreptul familiei, drept civil și drept comercial. Atât formarea inițială, cât și formarea continuă trebuie să fie efectuată la instituțiile de formare ale mediatorilor aprobate de Comisia Federală pentru Mediere.

Legea Spaniei 5/2012 din 6 iulie 2012 cu privire la mediere în materie civilă și comercială, în art.12 dispune că Ministerul Justiției și Autoritățile publice competente, în colaborare cu instituțiile de mediere, susțin și solicită o instruire inițială și continuă adecvată a mediatorilor. În Polonia, Ministerul Justiției a elaborat Standardele pentru Formarea Mediatorilor, care sunt destinate instituțiilor și organizațiilor ce organizează cursuri de formare a mediatorilor și eliberează certificate mediatorilor, precum și persoanelor implicate în formarea mediatorilor.